JÖNKÖPING UNIVERSITY
School of Education and Communication

KURSPLAN

Svenska för ämneslärare III, 30 högskolepoäng

Swedish for Secondary School Subject Teachers III, 30 credits

Kurskod:	LSVN15	Utbildningsnivå:	Grundnivå
Fastställd:	2026-04-20	Utbildningsområde:	Humanistiska området (75%) och Undervisningsområdet (25%)
Reviderad:	2026-06-10		
Gäller fr.o.m.:	2026-08-31	Ämnesgrupp:	Svenska/nordiska språk
		Fördjupning:	G2F Grundnivå, har minst 60 hp kurs/er på grundnivå som förkunskapskrav

Lärandemål

Efter avslutad kurs förväntas studenten kunna:

Kunskap och förståelse

- redogöra för svenska språkets släktskapsförhållanden och utveckling historiskt och i nutid
- redogöra för den nordiska tal- och skriftspråkssituationen och den historiska bakgrunden för denna
- redogöra för några centrala verk från 1950-talet och framåt med huvudsakligt fokus på västerländsk litteratur
- redogöra för olika litteraturteoretiska perspektiv med fokus på postmodernism, posthumanism och ekokritik
- redogöra för utvalda vetenskapliga teorier och metoder såväl kvalitativa och kvantitativa med inriktning mot språk- och litteraturvetenskap

Färdighet och förmåga

- utvärdera, revidera och utveckla en pedagogisk planering, inklusive bedömning, av ett undervisningsområde i svenskämnet genomförd under den verksamhetsförlagda utbildningen, genom kollegialt lärande och med beaktande av ämnesdidaktiskt relevanta metoder och teorier, inklusive teorier om lärande, olika pedagogiska verktyg, erfarenheter från genomförd verksamhetsförlagd utbildning och med stöd i relevant forskning samt med hänsyn till elevers olika behov och förutsättningar i ungdoms- och vuxenutbildning
- använda intervju och enkät som vetenskapliga metoder för att inhämta och analysera ämnesdidaktiskt relevant information med syfte att stärka den egna professionskompetensen
- utforma prov och andra redovisningsformer, såväl analoga som digitala, med tillhörande bedömningsverktyg och -kriterier som möjliggör formativ och summativ bedömning av relevans för svenskämnet utifrån aktuella styrdokument
- tolka och kontextualisera några utvalda äldre svenskspråkiga texter
- jämföra uttal, ordförråd och syntax i norska, danska och svenska
- didaktiskt tillämpa ett jämförande perspektiv på nordiska språkens släktskapsförhållanden och språksituation
- analysera litteratur i olika genrer och medier från 1950-talet och framåt på ett fördjupat sätt utifrån olika litteraturteoretiska perspektiv med fokus på postmodernism, posthumanism och ekokritik
- använda kunskaper om vetenskapliga och ämnesrelevanta teorier och metoder vid produktion och reception av genreadekvat akademisk text
- genomföra en ämnesfördjupande studie med fokus på språk- eller litteraturvetenskaplig forskning samt formulera och undersöka ett enklare vetenskapligt problem med syfte att öka och fördjupa de egna ämneskunskaperna och därigenom stärka professionskompetensen
- diskutera och värdera metod- och teorival i relation till syfte och frågeställningar vid undersökning av vetenskapligt problem
- tillämpa ett kritiskt förhållningssätt i forskningsprocessen

- diskutera och reflektera över problemområdets och resultatets relevans för utveckling av den kommande professionen
- kommunicera i tal och skrift på ett ändamålsenligt och korrekt sätt med hänsyn till situationens krav, i synnerhet i det vetenskapliga samtalet och i skrivande av akademiska och professionsnära texter

Värderingsförmåga och förhållningssätt

- analysera, utvärdera och utveckla den egna lärandeprocessen i förhållande till tidigare erhållen erfarenhet, den pedagogiska planeringen, kursens innehåll och den framtida professionen
- kritiskt reflektera över och värdera skapande av en pedagogisk planering, inbegripet lektionsmoment och lektioner, utifrån dess innehåll och struktur och med avseende på elevers kunskapsutveckling inom ämnet svenska
- kritiskt granska, värdera och reflektera över prov, inklusive nationella prov och andra redovisningsformer, bedömningsverktyg och -kriterier samt deras implikationer för undervisning i svenska i gymnasieskola och vuxenutbildning
- kritiskt reflektera över intervju och enkät som vetenskapliga metoder
- kritiskt reflektera över estetiska lärprocesser och deras koppling till prov och andra redovisningsformer i svenskämnet
- kritiskt reflektera över digitala verktyg, inklusive AI-baserade verktyg, och deras relevans för undervisning utifrån ett lärandeperspektiv
- problematisera, värdera och analysera den vetenskapliga forskningen och diskussionen inom det svenskdidaktiska fältet både avseende teori och praktik
- värdera och diskutera språkhistoriens roll i svenskämnet
- reflektera över svenskans förhållande till danska och norska och deras funktion i svenskundervisningen
- värdera och förhålla sig till litteraturteorier och deras tillämpning i den kommande svenskundervisningen
- kritiskt reflektera över samtida litteratur i olika genrer och medier och reflektera över deras funktion som pedagogiskt material
- kritiskt granska ämnesfördjupning, mottagarmedvetenhet och genreanpassning i akademiska och professionsnära texter i tal och skrift och därvid ge och ta emot kollegial respons
- granska och värdera språk- och/eller litteraturvetenskaplig forskning samt kontextualisera och motivera valt tema för ämnesfördjupningen i relation till ämnet svenska och relevant forskning
- identifiera behov av ytterligare kunskap med relevans för valt problemområde

Innehåll

Svenskämnet i teori och praktik, 5 hp
The School Subject Swedish in Theory and Practice, 5 credits

Innehåll

- Utvärdera, revidera och utveckla genomförd pedagogisk planering av ett arbetsområde inom svenskämnet
- Kollegialt lärande och professionsutveckling i svenskläraryrket
- Svenskämnet som bildningsämne
- Prov och andra redovisningsformer samt bedömningsverktyg och -kriterier
- Digitala verktyg inklusive AI och förhållningssätt för användning av dessa
- Estetiska lärprocesser och estetiska uttryck
- Didaktiska metoder och pedagogiskt material
- Ämnesdidaktisk forskning
- Enkät och intervju som vetenskapliga metoder

Examination
Formerna för examination är individuell skriftlig inlämningsuppgift och individuell redovisning.

Svenska språkets släktskapsförhållanden och språkförändringar över tid, 6 hp
The Swedish Language, Kinship and Language Change over Time, 6 credits

Innehåll

- Språkhistoria, språkförändringar och svenska språkets släktskapsförhållanden
- Tolkning och kontextualisering av äldre svenskspråkiga texter
- Språkhistoriens roll i svenskämnet

- Norska och danska i relation till svenska
- Nordiska språkens tal- och skriftspråkssituation
- Danskans och norskans funktion i svenskundervisningen

Examination
Formerna för examination är individuell redovisning och individuell skriftlig tentamen.

Samtida litteratur ur vetenskapliga och didaktiska perspektiv, 6 hp
Contemporary Literature from Academic and Educational Perspectives, 6 credits

Innehåll

- I huvudsak västerländsk litteratur i olika genrer och medier från 1950-talet och framåt
- Fördjupad analys ur olika litteraturteoretiska perspektiv
- Postmodernism, posthumanism och ekokritik
- Den samtida litteraturens funktion som pedagogiskt material utifrån litteraturteoretiska perspektiv
- Litteraturundervisning i olika genrer
- Litteraturteoretisk och litteraturdidaktisk forskning

Examination
Formerna för examination är seminarium samt individuell redovisning och individuell skriftlig tentamen.

Ämnesfördjupning för akademiska och professionella sammanhang, 13 hp
Subject Specialization for academical and professional contexts, 13 credits

Innehåll

- Ämnesfördjupning, inriktning mot språkvetenskap eller litteraturvetenskap
- Informationssökning
- Läsning av vetenskapliga artiklar
- Tematisk innehållsanalys
- Vetenskapliga teorier och metoder
- Vetenskaplig argumentation
- Akademisk kommunikation
- Professionsnära kommunikation
- Kollegial respons

Examination
Formerna för examination är individuell redovisning, individuell skriftlig inlämningsuppgift och seminarium.

Undervisningsformer

I kursen används digital lärplattform.

Den som antagits till och registrerats på en kurs har rätt att erhålla undervisning/handledning under den tid som angavs för det kurstillfälle som sökande blivit antagen till. Därefter upphör rätten till undervisning/handledning.

Undervisningen bedrivs på svenska men engelska kan förekomma.

Behörighetskrav

Grundläggande behörighet samt godkänt resultat om minst 52,5 hp i Svenska för ämneslärare I och II eller motsvarande ska ingå. Dessutom krävs godkänt resultat på Förskola, skola och läraryrke på vetenskaplig grund (UVK), 10,5 hp, Verksamhetsförlagd utbildning II, 7,5 hp, Lärande och utveckling för ämneslärare (UVK), 7,5 hp samt Vetenskapliga perspektiv och metoder (UVK), 7,5 hp eller motsvarande.

Examination och betyg

Kursen bedöms med betygen Väl godkänd (VG), Godkänd (G) eller Underkänd (U).

Lärandemålen utgör grund för examination.

För bedömning ska underlaget vara sådant att individuella prestationer kan särskiljas. Mer information kring bedömning av enskilda lärandemål och kriterier för betygssättning tillhandahålls i studieanvisningar vid kursstart.

För kursbetyget Godkänd krävs minst Godkänd på samtliga examinationer och för kursbetyget Väl Godkänd krävs dessutom betyget Väl Godkänd på minst 18 högskolepoäng.

Poängregistrering av examinationen för kursen sker enligt följande system:

Examinationsmoment	Omfattning	Betyg
Svenskämnet i teori och praktik: Individuell redovisning 1	1,5 hp	VG/G/U
Svenskämnet i teori och praktik: Individuell skriftlig inlämningsuppgift	1,5 hp	VG/G/U
Svenskämnet i teori och praktik: Individuell redovisning 2	2 hp	VG/G/U
Svenska språkets släktskapsförhållanden och språkförändringar över tid: Individuell redovisning	2 hp	VG/G/U
Svenska språkets släktskapsförhållanden och språkförändringar över tid: Individuell skriftlig tentamen	4 hp	VG/G/U
Samtida litteratur ur vetenskapliga och didaktiska perspektiv: Seminarium	2 hp	G/U
Samtida litteratur ur vetenskapliga och didaktiska perspektiv: Individuell redovisning	1 hp	VG/G/U
Samtida litteratur ur vetenskapliga och didaktiska perspektiv: Individuell skriftlig tentamen	3 hp	VG/G/U
Ämnesfördjupning för akademiska och professionella sammanhang: Individuell skriftlig inlämningsuppgift och seminarium	6 hp	VG/G/U
Ämnesfördjupning för akademiska och professionella sammanhang: Individuell redovisning och seminarium	4 hp	G/U
Ämnesfördjupning för akademiska och professionella sammanhang: Individuell redovisning	3 hp	VG/G/U

Kursvärdering

Uppföljning av undervisning sker fortlöpande under kursen. Kursvärdering sker vid kursens slut. Sammanställning och kommentarer publiceras på lärplattform. Kursvärderingen ska ligga till grund för kommande kursplanering.

Övrigt

En student garanteras minst tre examinationstillfällen, inklusive ordinarie examinationstillfälle, för aktuellt kurstillfälle.

Efter att ha blivit underkänd vid examination på samma moment tre gånger har student rätt att på begäran, om möjligt, få byta examinator till därpå följande examination. Beslut om byte av examinator fattas av utbildningschef. En student som fått godkänt betyg på ett examinationsmoment kan inte examineras igen för att höja betyget.

Om en kurs upphör eller ändras väsentligt erbjuds examination enligt den förutvarande kursplanen vid minst två tillfällen inom ett år efter beslutet.

Examinator har rätt att ge en anpassad examination eller låta studenten genomföra examinationen på ett alternativt sätt givet att lärandemålen kan säkras och att det finns synnerliga skäl härför, inbegripet studentens rätt till riktat pedagogiskt stöd.

Kurslitteratur

Observera att kurslitteraturen kan komma att ändras fram till åtta veckor före kursstart.

Svenskämnet i teori och praktik, 5 hp
The School Subject Swedish in Theory and Practice, 5 credits

Bryman, Alan (2025). *Samhällsvetenskapliga metoder*. Upplaga 4. Liber. Kap.7-11 samt 19. 156 s..

Edander, Lena & Anne Palmér (2020). Slimmade skrivinstruktioner i nationella prov? Samband mellan instruktioner, provresultat och elevers texter. I Maritha Johansson, Bengt-Göran Martinsson & Suzanne Parmenius Swärd (Red.), *Bildning, utbildning, fortbildning* (s. 64–80). Trettonde nationella konferensen i svenska med didaktisk inriktning. LiU-tryck. 16 s.

Hirsch, Åsa & Lundahl, Christian (2021).*Hållbar bedömning. Bildning, välbefinnande och utveckling i skolans bedömningsarbete.* Natur och Kultur. Kap. 4, 7, 8,9, 10, 14 och 16. ca 145s.

Larsson, Maria & Olin-Scheller, Christina (2020). Adaptation and resistance: Washback effects of the national test on upper secondary Swedish teaching. (s. 1–17). *Curriculum Journal*. 18 s.

Lindberg, Ylva, Baccstig, Linda & Öberg, Joakim (2023). Inledning. I Joakim Öberg, Ylva Lindberg & Linda Baccstig (red.). *Undervisningens konst* (s. 13–25). Studentlitteratur AB 12 s.

Skolverket (2017). *Ämnesplan i svenska.* Skolverket. http://www.skolverket.se.

Skolverket (2024). *Ämnesplan i svenska giltig från 2025.* http://www.skolverket.se

Strandberg, Agnes. & Toropainen, Outi. (2022). ”Det bygger liksom på att man vet sammanhanget”: Elevers resonemang om syntaktisk (o)fullständighet i en skönlitterär text. (s.1–21). *Nordic Journal of Literacy Research. Vol. 8.* No. 1. 20 s.

Tengberg, Michael (2015). Konsten att mäta konsten att läsa. I Maria Jönsson & Anders Öhman (Red.), *Litteratur och läsning - Litteraturdidaktikens nya möjligheter* s.107–128. Studentlitteratur.
18 s.

Tengberg, Michael (Red) 2022. *Undervisningskvalitet i svenska klassrum*. Studentlitteratur. Kap 8 samt delar av kap 5. ca 70 s.

Thorgersen, Ketil. (2018). Estetik tack! Estetisk kommunikation och konsten att lära. I Ulrika von Schantz, Ketil Thorgersen & Anne Lidén (red.) *De estetiska ämnenas didaktik Utmaningar, processer och protester*. (s. 3–23). Stockholm University Press. 20 s.

Vetenskapliga artiklar. ca 60 s.

Nätbaserat material

Svenska språkets släktskapsförhållanden och språkförändringar över tid, 6hp
The Swedish Language, Kinship and Language Change over Time, 6 credits

Arvidsson, Karin. (2012). *Talar Norden med KLUVEN tunga? Drottningen, ministern och alla vi andra om den nordiska språkgemenskapen.* DOI: http://dx.doi.org/10.6027/Nord2012-003. 107 s.

Aurstad, Bodil (2015). Deklarasjon om nordisk språkpolitikk. *Språk i Norden 2015*, s. 35–48. 12 s.

Larsson, Ida & Magnussen Petzell, Erik (2017). Språkhistorien och den mänskliga förmågan. I David Håkansson & Anna-Malin Karlsson, (red). *Varför språkvetenskap? Kunskapsintressen, studieobjekt och drivkrafter.* Studentlitteratur. Kap. 7. 17 s.

Olsson, Fredrik (2020). *Språkhistoriedidaktik på Facebook.* Fjortonde nationella konferensen i svenska med didaktisk inriktning: Didaktiska perspektiv på språk och litteratur i en globaliserad värld, s. 175–192. 17 s.

Pettersson, Gertrud (2005). *Svenska språket under sjuhundra år. En historia om svenskan och dess utforskande* (2. uppl.). Studentlitteratur. 290 s.

Petterson, Jonatan (2014). Den språkhistoriska kunskapens värden. Språkhistoria i ett historiedidaktiskt perspektiv. I Maria Bylin, Cecilia Falk & Tomas Riad (red.) *Studier i svensk språkhistoria 12. Variation och förändring*. s. 153–164. Acta Universitatis Stockholmiensis. 11 s.

Skolverket (2023). *Grannspråk: Om nordiska språk.* Skolverket.http://www.skolverket.se

Skolverket (2024). *Resurser för undervisningen i nordiska språk*. Skolverket.http://www.skolverket.se

Skolverket (2017). *Ämnesplan i svenska.* Skolverket. http://www.skolverket.se.

Skolverket (2024). *Ämnesplan i svenska giltig från 2025.*http://www.skolverket.se

Vetenskapliga artiklar om ca 100 sidor tillkommer.

Referenslitteratur

Garde, Anna (2005). *Svensk-dansk, dansk-svensk* (5. uppl.). Gyldendal.

Frysjøenden, Elin A. (2014) (Red.). *Svensk-norsk blå ordbok.* Kunskapsforlaget.

Sandoy, Helge & Östman, Jan-Ola (Red.) (2004). *”Det främmande” i nordisk språkpolitik. Om normering av utländska ord.* Novus.

Våge, Ole Kristian, Andersen, Gisle, Heidemann Andersen, Margrethe, Nörby Jensen, Jörgen & Karlsson, Ola (2017). *Nyord i skandinaviske språk.* Språk i Norden 2017.

Samtida litteratur ur vetenskapliga och didaktiska perspektiv, 6 hp

Contemporary Literature from Academic and Educational Perspectives, 6 credits

Ekman, Kerstin (1986/2003). *Hunden.* Bonnier. 100 s.

Felski, Ritva (2008). *Uses of Literature.* Wiley-Blackwell. ca 15 s.

Ishiguro, Kazuo. (2022). *Klara och solen.* Wahlström Widstrand. 308 s.

Lutas, Liviu (2014). Teori i litteraturundervisning på gymnasiet – tre klassrumsexempel. I Anders Persson & Roger Johansson (Red.), *Vetenskapliga perspektiv på lärande, undervisning och utbildning i olika institutionella sammanhang: utbildningsvetenskaplig forskning vid Lundsuniversitet* (s. 127–143). Lund University Open Access. 17 s.

Löwe, Corinna & Nilsson Skåve, Åsa (2020). *Didaktiska perspektiv på hållbarhetsteman i barn -och ungdomslitteratur*. Natur & Kultur. Kap. 1 och 7. 39 s.

Moi, Toril (2017). *Revolution of The Ordinary: Literary Studies After Wittgenstein, Austin, and Cavell.* The University of Chicago Press. Kap 1. 20 s.

Rivers, Christian (Regissör) (2018). *Mortal Engines.* [film]. Media Rights Capital.

Roth, Veronica (2012). *Divergent*. Modernista. 362 s.

Schottenius Cullhed, Sigrid, Hedberg, Andreas & Svedjedal, Johan (2020). *Litteraturvetenskap II.* Studentlitteratur. Kap. 10. 18 s.

Skolverket (2017). *Ämnesplan i svenska*. Skolverket. http://www.skolverket.se.

Skolverket (2024). *Ämnesplan i svenska giltig från 2025.* http://www.skolverket.se

Tenngart, Paul (2019). *Litteraturteori* (3. uppl.). Gleerups. Kap. 6 och 8. ca 40 s.

Öhman, Marie. (2015). *Det mänskligas natur: Posthumanistiska perspektiv hos Lars Jakobson, Peter Høeg och Kerstin Ekman.* Gidlunds förlag. s. 23–58. 28 s.

Dikter, noveller och vetenskapliga artiklar. Ca 120 s.

Nätbaserat material.

Referenslitteratur

Franzén, C. & Möller, H. (red.) (2021). *Natur & Kulturs litteraturhistoria.* Natur & Kultur.

Schottenius Cullhed, Sigrid, Hedberg, Andreas & Svedjedal, Johan (2020). *Litteraturvetenskap I* . Studentlitteratur.

Ämnesfördjupning för akademiska och professionella sammanhang, 13 hp
Subject Specialization for academical and professional contexts, 13 credits

Bergh Nestlog, Ewa (2019). Ämnesspråk – en fråga om innehåll, röster och strukturer i ämnestexter. *HumaNetten 42*, s. 9–30. Linnaeus University. 21 s.

Blomström, Vendela & Wennerberg, Jeanna (2015). *Akademiskt läsande och skrivande.* Studentlitteratur. Kap. 4-6 i urval. 108 s.

Bryman, Alan (2025). *Samhällsvetenskapliga metoder* (4. uppl.). Liber. I urval. Ca 250 s.

Keshav, Srinivasan (2007). How to read a paper. *Computer Communication Review 37*(3), 83-84. https://doi.org/10.1145/1273445.1273458

Håkansson, David & Karlsson, Anna-Malin (2017) (Red.). *Varför språkvetenskap?Kunskapsintressen, studieobjekt och drivkrafter.* Studentlitteratur. Kap. 1-6, 8, 10, 12. 139 s.

Nordlund, Anna (2020). *Varför litteraturvetenskap?* (2. uppl.). Studentlitteratur. S. 7-14. 8 s.

Språkrådet (2008). *Svenska skrivregler.* (3., [utök.] utg.) Liber.

Ca 5 vetenskapliga artiklar som väljs av studenten själv med fokus på ämnesdidaktik och akademisk litteracitet tillkommer.
Studentens val av vetenskaplig litteratur för ämnesfördjupningen tillkommer.

Referenslitteratur
Larsen, Ann Kristin. (2018). *Metod helt enkelt. En introduktion till samhällsvetenskaplig metod*. Gleerups.

Litteraturreferenser – så skriver du
https://ju.se/bibliotek/sok---skrivhjalp/referenshantering.html

Källkoll: Studentens guide till att undvika plagiering
Informationsmaterial om plagiat på högskolor och universitet
Finns på lärplattformen.